

Parashas Bereshis

Quickness

"Abba, look at this gift from the neighbors."

"It looks like a sapling, Aryeh."

"It is going to be a willow tree, Abba. I want to plant it in the garden."

"Okay, Aryeh. Roll up your sleeves and get ready for some hard work. First you must dig a hole big enough for the roots of the sapling and all of the soil in the pot."

"No problem, Abba."

Little Aryeh take out his shovel and begins digging. He finds the dirt heavy and difficult to move.

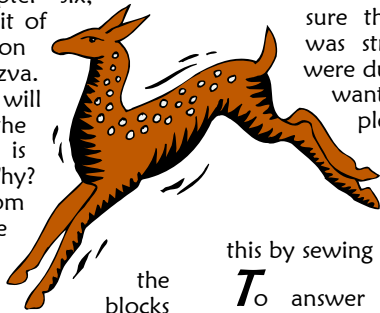
"Abba, can you help me?"

"Sure, Aryeh."

"I never realized how hard it is to move dirt."

"Hashem formed the man from the dust of the earth." (Bereshis 2:7) The Mesillas Yesharim, in chapter six, explains the character trait of *zerizus* (quickness). A person must hurry to begin a mitzva. If not, his laziness will overcome him and the mitzva will be lost. This is the nature of a person. Why? Because he is created from the earth. The same organic elements and compounds found in the soil, are the building blocks of the human body. Dirt is heavy and will stay put indefinitely, if not moved. That is the nature of a person.

"Rebbe Yehuda ben Teima says, 'Be as bold as a leopard, light as an eagle, swift as a deer, and strong as a lion to do the will of Your Father in Heaven'" (Pirkei Avos 5:20). Do we really need to be as fast as a deer, one of the swiftest animals? Does doing the Will of Hashem truly require the strength of a lion, such a strong animal? Yes. Because we are formed from the earth. Great efforts are required to move our physical nature.

Kinderlach . . .

"Aryeh, it's time to get up. Shacharis (the morning prayer) is about to begin." "I'm so tired, Abba. The bed is so comfortable." "I understand, Aryeh. I also have difficulty getting up. However, this is our test in life. We must learn to overcome our natural laziness. People who learn this lesson early in life, can go on to accomplish great things. Those who do not, can be frustrated." "Abba, I want to be a great person. Come, let's hurry to shul. I don't want to miss a minute of the Shacharis prayers." "Aryeh, may you always be as strong as your name."

Give and Give

"Chanoch walked with Hashem" (Bereshis 5:22). This is quite a high *madrayga* (spiritual level). Rashi relates that Chanoch was a *tsaddik*. The Medrash Talpiot informs us of his holy deeds. Chanoch was a cobbler, and with every single stitch that he made, he achieved mystical unions with his Creator. This Medrash is puzzling. A cobbler is paid to sew shoes. If he does not put his full effort into his work, then he does not deserve his salary. Can it be that a *tsaddik* like Chanoch was thinking lofty thoughts about Hashem during his work time? Of course not! That would be stealing. On the other hand, without such thoughts, how could he reach such high *madraygas* of mystical unions while stitching the shoes?

Rav Yisrael Salanter answers this enigma. Chanoch put his heart and soul into the shoes that he sewed. He made sure that each and every stitch was strong, and that the shoes were durable and comfortable. He wanted the buyer to receive pleasure from the shoes that he made. In this way, he reached the *madrayga* of emulating Hashem. How could he achieve this by sewing shoes?

To answer this, we must examine Hashem's quality of giving. He takes nothing; He only gives. He is perfect, lacking nothing, and therefore He does not need to take. On the other hand, He gives, gives, and gives to all of the creatures of the world. He sustains their lives, and provides for all their needs. Chanoch wanted to give to his customers, by making the best shoes possible. For this, he only took a fair wage, making sure that he gave more than he took. And so, Chanoch was called a *tsaddik*.

Kinderlach . . .

We learn two important things from Chanoch. Firstly, we can reach a very high *madrayga* by emulating Hashem's quality of giving. He is the Ultimate Giver, and we strive to be like Him. Secondly, there are many opportunities to give. Even while sewing shoes.

(See Michtav MiEliyahu, Kuntras HaChessed)

Toras Chessed

"Shalom! How are you Mr. Zorg?" "Fine, thank you Mr. Parness. I just came into the store to buy a few things." "My pleasure Mr. Zorg. Here are your groceries, and here is your change." "Who is this fine looking man standing next to you, Mr. Parness?"

"That is my son, Mr. Zorg."

"You should have much nachas from him."

"Thank you Mr. Zorg, and have a nice day."

The customer leaves the store, and the boy turns to his father.

"Do you call all of your customers by name, Abba?"

"No, Avi. However, Mr. Zorg is a very special customer. He comes into the store at least ten times each day. He gives me a tremendous amount of business. I am grateful to him for helping provide me with *parnassah* (a livelihood)."

"There is no limit to the mitzvah of *gemillus chessed* (performing acts of loving kindness). You may even do it one hundred times." (Ahavas Chessed 1:1:7). The Chofetz Chaim explains that even if someone borrows money from you 100 times, you should not be upset with him. If he came into your store 100 times to buy merchandise, you would not be upset. Quite the opposite! You would be happy with the profit that you were making. How much more so should you be happy when this needy person brings you mitzvah after mitzvah after mitzvah. What a profit!

The Chofetz Chaim begins his sefer, "Ahavas Chessed" with a quote from the Gemora (Sota 14a): "The Torah begins with *gemillus chassadim* and ends with *gemillus chassadim*. As it is written, 'And Hashem made for Adam and his wife garments of skin, and He clothed them'" (Bereshis 3:21). The Chofetz Chaim goes on to list over forty different examples of *gemillus chassadim* in the Torah – each one containing many details and many mitzvos. *Chessed* may be performed with one's money – such as loans; or one's body – such as welcoming guests, escorting them on their way, rejoicing with a *chosson* and *kallah*, visiting the sick, and comforting mourners. In short, the Torah is a book full of *chessed* in all shapes and forms.

Kinderlach . . .

We are now beginning the Torah anew, as we do every year, with Parashas Bereshis. This year, let's keep our eyes open for all of the acts of *chessed* described in the Torah. Hashem did chessed for Adam and Chava. Noach and his sons saved the world, a tremendous act of *chessed*. Avraham, Lot, Yitzchak, and Yaakov; their lives were filled with *chessed* after *chessed* after *chessed*. Learning about all of these acts of kindness will motivate us to do *chessed*. Our whole outlook on life will change. We will begin to see each person as an opportunity to do *chessed*. Kinderlach, you should all become big "baalei chessed" this year!

הגדת לבנד

פרשת בראשית

זריזות

"אבא, ראה איזו מתנה קיבלנו מהשכנים."
 "זה נראה כמו שתיל, אריה."
 "הוא שתיל של עץ ערבה, אבא. אני רוצה לשתול אותו בגינה."
 "בסדר, אריה. הפשל שרוולים והתכוון לעבודה קשה. קודם כל,
 עליך לחפור גומה גדולה מספיק להכיל את שורשי השתיל ואת
 כל העפר שבעציץ."
 "אין בעיה, אבא."
 אריה הקטן לוקח את כף החפירה שלו ומתחיל לחפור. אך העפר
 כבד מאוד, וקשה לעבוד איתו.
 "אבא, אתה יכול לעזור לי?"
 "ודאי, אריה."
 "לא ידעתי כמה קשה לחפור באדמה."

אלא להיפך! היית שמח ברווח שאתה מרוויח מכל ביקור שלו
 בחנותך. על אחת כמה וכמה שעליך לשמוח כאשר הנזקק מגיע
 אליך פעם אחר פעם ומזכה אותך בעוד מצווה, ועוד אחת, ועוד
 אחת. רוח נקי!
 החפץ חיים פותח את ספרו "אהבת חסד" בציטוט מהגמרא (סוטה
 י"ד ע"א): "התורה תחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים,
 דכתיב ויעש ה' אלוקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם
 (בראשית ג', כ"א)". החפץ חיים ממשיך ומונה יותר מארבעים
 דוגמאות של גמילות חסדים הנזכרות בתורה, ובכל אחת מהן
 פרטים רבים ומצוות רבות. אדם יכול לגמול חסד בכספו – כמו,
 למשל, להלוות כסף לעני; או בגופו, כגון הכנסת אורחים, ליווי
 אורחים, שמחת חתן וכלה, ביקור חולים וניחום אבלים. בקיצור,
 התורה היא ספר מלא מעשי חסד מכל מיני סוגים וצורות.

ילדים יקרים...
 אנו מתחילים את קריאת התורה מחדש, כפי שאנו
 עושים מדי שנה, בפרשת בראשית. השנה, בואו ונחפש
 בתורה את כל מעשי החסד המתוארים בה. ה'
 עשה חסד עם אדם וחווה. נח ובניו הצילו את
 העולם - מעשה עצום של חסד. אברהם, לוט, יצחק
 ויעקב - חייהם היו מלאים במעשי חסד רבים.
 כשנלמד על כל מעשי החסד האלה נתמלא ברצון
 לנהוג כך גם כן. כל גישתנו לחיים תשתנה. נתחיל
 לראות בכל אדם שנפגוש הזדמנות לעשות חסד.
 ילדים יקרים, יהי רצון שהשנה תהיו כולכם
 לבעלי חסד!

"וייצר ה' את האדם עפר מן האדמה" (בראשית ב', ז')
 במסילת ישרים, בפרק ו', מוסברת המידה של זריזות. האדם
 חייב להזדרז להתחיל בקיום מצווה, שאם לא כן, העצלות
 שלו תתגבר עליו והוא יחמיץ אותה. זהו טבע האדם.
 מדוע? כי הוא נוצר מן האדמה. אותן היסודות האורגניים
 והתרכובות המצויים באדמה, מצויים גם באדם. אדמה היא
 כבדה, ודרכה להשאר במקומה, ולא לזוז אלא אם כן
 מזיזים אותה. זהו גם טבעו של האדם.
 "יהודה בן תימא אומר 'הוי עז כנמר, וקל כנשר, רץ
 כצבי וגיבור כארי לעשות רצון אביך שבשמייך"
 (פרקי אבות ה', כ'). האם באמת עלינו להיות
 זריזים כצבי, אחד מבעלי החיים המהירים
 ביותר? האם עשיית רצון ה' באמת דורשת
 מאיתנו כוח כשל אריה, בעל חיים חזק כל כך?
 כן, כי נוצרנו מן האדמה. יש צורך במאמץ רב כדי
 להניע את טבענו הגשמי, הכבד.

לתת ולתת – ולתת עוד

"ויתהלך חנוך את האלוקים" (בראשית ה',
 כ"ב). זוהי מדרגה רוחנית גבוהה מאוד. רש"י
 מבאר שחנוך היה צדיק. ובמדרש תלפיות
 מסופר על מעשיו הקדושים: חנוך היה סנדלר,
 ובכל תפר ותפר שתפר בנעליים הגיע לדבקות בבוראו.
 מדרש זה מעורר תהייה. הסנדלר מקבל תשלום עבור
 הכנת נעליים. אם לא ישקיע את כל כולו בעבודתו, לא
 יגיע לו לקבל את שכרו. האם יכול להיות שצדיק כמו
 חנוך חשב רק על דברים שבקדושה בזמן שהיה אמור
 לעבוד? ודאי שלא! הרי עבודה מעין זו יש בה משום גזל.
 ומצד שני, אם לא חשב מחשבות כאלה, כיצד הגיע למדרגות
 גבוהות של דבקות בה' בשעת עבודתו כסנדלר?

ילדים יקרים...
 "אריה, הגיע הזמן לקום. עוד מעט יתחילו להתפלל
 שחרית." "אני כל כך עייף, אבא. והמיטה כה נוחה...". "אני
 מבין, אריה. גם לי קשה לקום. אך זהו הנסיון שלנו
 בחיים. עלינו ללמוד להתגבר על העצלות הטבעית
 שלנו. מי שלומד לעשות זאת בצעירותו, יכול להמשיך
 אח"כ ולהגיע להשגים גדולים. מי שאינו לומד זאת, סופו
 שיהיה מתוסכל." "אבא, אני רוצה להיות אדם גדול. בוא, נמהר
 לבית הכנסת. אינני רוצה להפסיד אפילו דקה מתפילת שחרית."
 "אריה, יהי רצון שתמיד תהיה גיבור כמו האריה שעל שמו אתה
 נקרא."

תורת חסד

"שלום, מה שלומך אדון זורג?"
 "ב"ה בסדר, אדון פרנס. רק באתי לחנות לקנות כמה דברים."
 "בבקשה, אדון זורג. הנה המצרכים שביקשת, והנה העודף."
 "מי הבחור הנאה שעומד לידך, אדון פרנס?"
 "זהו בני, אדון זורג."
 "שיהיה לך הרבה נחת ממנו."
 "תודה לך, אדון זורג, ושיהיה לך יום טוב."
 "הלקוח עוזב את החנות, והנער פונה לאביו."
 "האם אתה מכיר את כל הלקוחות שלך בשמם, אבא?"
 "לא, דני. אדון זורג הוא לקוח מיוחד מאוד. הוא מגיע לחנות
 לפחות עשר פעמים ביום, ואני מרוויח ממנו הרבה. אני שמח על
 שהוא עוזר לי להתפרנס."

ר' ישראל סלנטר מתרץ לנו את הקושיה. חנוך השקיע את כל כולו
 בנעליים שתפר. הוא הקפיד על כך שכל תפר יהיה חזק, ושהנעליים
 שהוא עושה תהיינה חזקות ונוחות. הוא רצה שהקונה ייהנה מהנעליים
 שהוא תופר. זוהי הדרך שבה הגיע למדרגה של דבקות בה' והליכה
 בדרכיו. אך כיצד?

כדי לענות על כך, עלינו ללמוד על מידת החסד של הקב"ה. אין
 הוא לוקח שום דבר מאיתנו – הוא רק נותן. הוא הרי מושלם, לא
 חסר לו דבר, ולכן אין לו שום צורך לקחת מאחרים. ומצד שני, הוא
 נותן, ונותן, וממשיך לתת לכל יצורי העולם. הוא מקיים אותם
 ומספק את כל צרכיהם. חנוך רצה לתת ללקוחות שלו, ע"י עשיית
 הנעליים הטובות ביותר. תמורת זאת ביקש מהם תשלום כמו עבור
 נעליים רגילות, ובדרך זו דאג לכך שהוא ייתן יותר ממה שיקבל.
 ועל כן נקרא חנוך צדיק. (וראה מכתב מאליהו, קונטרס החסד).

ילדים יקרים...
 שני דברים חשובים לומדים אנו מחנוך. ראשית, שאפשר להגיע
 למדרגה רוחנית גבוהה מאוד ע"י הליכה בדרכיו של ה' – ע"י
 נתינה. הקב"ה הוא הנותן בה' הידיעה, ואנו שואפים להיחבר אליו.
 שנית, ישנן הזדמנויות רבות לתת – אפילו כשעסוקים בתפירת
 נעליים.

"אין שיעור למצוות גמילות חסד, אפילו עד מאה פעמים" (אהבת
 חסד א', א', ז'). החפץ חיים זצ"ל מסביר שאפילו אם מישהו לווה
 ממך כסף מאה פעמים, אל לך להתרגז עליו. אם הוא היה בא
 לחנות שלך מאה פעמים כדי לקנות ממך סחורה לא היית מתרגז,